

Wiedza o społeczeństwie

Zakres podstawowy

SPOŁECZEŃSTWO

Numer zadania	Oczekiwana odpowiedź ucznia	Punktacja	Kryteria zaliczenia
1.	b	0-1	1 pkt za poprawnie zaznaczoną odpowiedź
2.	d	0-1	1 pkt za poprawnie zaznaczoną odpowiedź
3.	prawo, moralność, religia, tradycja	0-2	za cztery poprawne odpowiedzi – 2 pkt; za trzy – 1 pkt
4.	a) P, b) F, c) P, d) F	0-4	za każdą prawidłowo wpisaną odpowiedź – 1 pkt.
5.	a) P, b) P, c) F, d) F	0-4	za każdą prawidłowo wpisaną odpowiedź – 1 pkt.
6.	np. La Strada – zapobieganie i zwalczanie prostytucji; PCK – pomoc społeczna, ochrona życia i zdrowia, dożywianie, opieka nad chorymi w domu; Caritas – pomoc społeczna, adopcja na odległość, wypoczynek i dożywianie ubogich dzieci; Monar – profilaktyka i leczenie uzależnień	0-6	za każdą poprawnie podaną organizację – 1 pkt; za określenie, czym się zajmuje – 1 pkt (za każdą organizację)
7.	opinie: 3, 7, 8 fakty: 1, 2, 4, 5, 6	0-3	3 pkt za 8 poprawnych odpowiedzi, 2 pkt za 6-7 poprawnych odpowiedzi, 1 pkt za 4-5 poprawnych odpowiedzi
8.	prawne, religijne, moralne, obyczajowe	0-2	2 pkt za 4 poprawne odpowiedzi, 1 pkt za 3 poprawne odpowiedzi
9.	a-3, b-1, c-2	0-3	za prawidłowe przyporządkowanie pojęcia do jego znaczenia – 1 pkt
10.	patologią społeczną nazywamy zjawiska, zachowania jednostek lub grup niezgodne z obowiązującymi normami i wartościami danej kultury, społeczeństwa	0-2	za prawidłowe napisanie pełnej definicji – 2 pkt, za napisanie niepełnej definicji – 1 pkt
11.	Abraham Maslow	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź

Numer zadania	Oczekiwana odpowiedź ucznia	Punktacja	Kryteria zaliczenia
12.	filar antyczny/dziedzictwo starożytnego Rzymu	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
13.	a) 66%, w 1994 r., b) 2004 r., c) wydarzenia „pomarańczowej rewolucji” i masowe poparcie Polaków dla społeczeństwa Ukraińskiego	0-3	a) 1 pkt, b) 1 pkt, c) za podanie poprawnej nazwy wydarzenia wraz z uzasadnieniem – 1 pkt
14.	poprawna jest każda odpowiedź zgodna z rzeczywistością	0-6	za każdy pomysł z uzasadnieniem – po 2 pkt
15.	Litwini, Niemcy i Słowacy	0-3	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

POLITYKA

Numer zadania	Oczekiwana odpowiedź ucznia	Punktacja	Kryteria zaliczenia
1.	c	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
2.	d	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
3.	Możliwe odpowiedzi: a) badanie zgodności aktów niższego rzędu z konstytucji b) badanie zgodności ustaw z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi c) rozpatrywanie skarg konstytucyjnych d) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych pomiędzy centralnymi organami państwa	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
4.	a) F, b) P, c) F, d) P	0-4	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
5.	są to województwa: 1. mazowieckie, 2. świętokrzyskie, 3. śląskie, 4. opolskie, 5. wielkopolskie, 6. kujawsko-pomorskie.	0-3	3 pkt za 6 poprawnych odpowiedzi, 2 pkt za 4-5 poprawnych odpowiedzi, 1 pkt za 2-3 poprawne odpowiedzi
6.	a) 2, b) 3, c) 1, d) 4, e) –	0-4	1 pkt za każde prawidłowe przyporządkowanie
7.	a) 2, b) 4, c) 5, d) 1	0-4	1 pkt za każde prawidłowe przyporządkowanie
8.	a) 4 lata, b) 4 lata, c) 5 lat, d) 6 lat, e) 5 lat, f) 6 lat	0-3	za 6 poprawnych odpowiedzi – 3 pkt, za 5 – 2 pkt, za 4 – 1 pkt
9.	1. B, 2. C, 3. D, 4. A, 6. E	0-5	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

10.	a) doktryny lewicowe, b) doktryny centrowe c) doktryny prawicowe d) doktryny prawicowe	0-2	za prawidłowe wpisanie 4 odpowiedzi – 2 pkt, za 2-3 odpowiedzi – 1 pkt
11.	zasada suwerenności narodu, zachowanie praw mniejszości, konstytucjonalizm i praworządność, pluralizm	0-1	1 pkt za uzupełnienie schematu
12.	a) uroczysty wstęp do konstytucji, opisujący okoliczności powstania aktu i zawierający cele, którym ma służyć wydanie aktu, b) prawda, sprawiedliwość, dobro piękno, c) pkt 2: „pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane” – czasy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej	0-4	a) 1 pkt za podanie definicji b) 1 pkt za wskazanie 4 wartości c) 0-2 pkt: 1 pkt za wskazanie właściwego cytatu; 1 pkt za określenie PRL
13.	a) Adolf Hitler, Niemcy (III Rzesza), narodowy socjalizm (hitleryzm, totalitaryzm) b) Francisco Franco, Hiszpania, system autorytarny c) Benito Mussolini, Włochy, faszizm (totalitaryzm) d) Józef Stalin, ZSRR, komunizm (totalitaryzm)	0-4	za każdą prawidłowo wpisaną odpowiedź (tj. podanie imienia i nazwiska postaci, nazwy państwa oraz systemu rządów, który wprowadziła) – 1 pkt
14.	argumenty za: – posłowie pełnią funkcje reprezentantów narodu i należy się im szczególna pozycja w państwie – immunitet pełni rolę ochrony poglądów politycznych, a nie tylko osoby posła argumenty przeciw: – immunitet ochronił po 1989 roku 70% parlamentarzystów przed odpowiedzialnością karną za prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu – istnieją przypadki ukrywania się niektórych pseudopolityków przed odpowiedzialnością karną pod płaszczykiem immunitetu Dopuszczalne są także inne odpowiedzi zgodne z rzeczywistością.	0-4	za prawidłowe podanie łącznie 4 argumentów za i przeciw – 4 pkt; za podanie łącznie 3 argumentów za i przeciw – 3 pkt; za podanie łącznie 2 argumentów za i przeciw – 2 pkt; za podanie 1 argumentu za lub przeciw – 1 pkt

Numer zadania	Oczekiwana odpowiedź ucznia	Punktacja	Kryteria zaliczenia
15.	np. – mamy wpływ na to, co się dzieje w państwie; – każdy głos może zdecydować o wyniku; – sprawujemy władzę poprzez przedstawicieli; – mamy decydujący wpływ na to, kto znajdzie się np. w sejmie; – decydujemy o tym, kto będzie rządził. Za poprawny należy uznać każdy dobrze dobrany argument.	0-8	0-3 pkt za przedstawienie konkretnych argumentów, 0-2 pkt za prezentację własnych przemyśleń, 0-1 pkt za jasne sformułowanie stanowiska, 0-1 pkt za stopień perswazyjności wypowiedzi, 0-1 pkt za zgodność wypowiedzi z sytuacją komunikacyjną

PRAWO

Numer zadania	Oczekiwana odpowiedź ucznia	Punktacja	Kryteria zaliczenia
1.	c	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
2.	a	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
3.	d	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
4.	prawo naturalne to zbiór norm, które obowiązują całe społeczeństwo i władzę państwową bez względu na to, czy są przez tę władzę ustanowione i uznawane.	0-2	za prawidłowe napisanie pełnej definicji – 2 pkt, za napisanie niepełnej definicji – 1 pkt
5.	a) P, b) P, c) P, d) F	0-4	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
6.	a) 2, b) -, c) 4, d) 3, e) 1	0-4	1 pkt za każde prawidłowe przyporządkowanie
7.	a) P, b) P, c) F, d) F	0-4	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
8.	10 grudnia 1948 r., Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych	0-2	1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź
9.	a) prawo konstytucyjne b) prawo cywilne c) prawo karne d) prawo międzynarodowe publiczne	0-4	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
10.	pierwsza generacja – prawo do posiadania potomstwa, wolność wypowiedzi druga generacja – prawo do wynagrodzenia za pracę, prawo do nauki (dopuszczalne także wpisanie prawa do własności) trzecia generacja – prawo do czystego środowiska, prawo do demokracji (dopuszczalne także wpisanie prawa do korzystania z dóbr kultury)	0-6	za poprawne wpisanie każdego wymienionego prawa – po 1 pkt

11.	a) wtedy gdy zagrożone jest bezpieczeństwo lub porządek publiczny państwa, ochrona środowiska, zdrowie i moralność publiczna, wolności i prawa innych osób b) ustawy	0-2	a) 1 pkt b) 1 pkt
12.	a) ogłoszenie b) prawnym c) praworządnością d) zobowiązań	0-2	za 4 poprawne odpowiedzi – 2 pkt, za 3 – 1 pkt
13.	a) 2, b) 4, c) 1, d) 3	0-2	za 4 poprawne odpowiedzi – 2 pkt, za 3 – 1 pkt
14.	zasada <i>lex retro non agit</i> oznacza zakaz karania za czyn, który w momencie popełnienia przestępstwa nie stanowił przestępstwa, jak też zakaz stosowania kary surowszej niż ta, która obowiązywała w tym momencie. Dopuszczalne są także inne odpowiedzi zgodne z rzeczywistością.	0-3	za prawidłowe i pełne wyjaśnienie omawianej zasady – 3 pkt; za prawidłowe, lecz niepełne wyjaśnienie – 2 pkt; za częściowe wyjaśnienie zasady – 1 pkt
15.	za poprawną należy uznać każdą odpowiedź zgodną z rzeczywistością.	0-3	za każdy argument – 1 pkt

POLSKA, EUROPA, ŚWIAT

Numer zadania	Oczekiwana odpowiedź ucznia	Punktacja	Kryteria zaliczenia
1.	b	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
2.	d	0-1	1 pkt za poprawną odpowiedź
3.	b, e	0-2	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
4.	<i>acquis communautaire</i> to określenie dobroku prawnego Unii Europejskiej, w którego skład wchodzi wszelkie postanowienia traktatowe i ich akty wykonawcze.	0-2	za pełną definicję – 2 pkt, za niepełną – 1 pkt
5.	a) Polityka ekonomiczna b) polityka zagraniczna i bezpieczeństwo c) współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych	0-3	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
6.	a) P, b) F, c) F, d) P	0-4	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
7.	a) P, b) F, c) P, d) F	0-4	1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
8.	a) 3, b) 5, c) 1, d) 2, e) 4	0-1	1 pkt za prawidłowe ponumerowanie wydarzeń

Numer zadania	Oczekiwana odpowiedź ucznia	Punktacja	Kryteria zaliczenia
9.	a-3, b-4, c-2	0-3	za każde prawidłowe przyporządkowanie organizacji międzynarodowych do zakresu ich działalności – 1 pkt
10.	a) Liga Państw Arabskich b) Rada Europy c) Organizacja Państw Amerykańskich	0-3	1 pkt za każdą poprawnie wpisaną nazwę organizacji
11.	A – Belgia, 1952 r. (ew. 1958) B – Irlandia, 1973 r. C – Austria, 1995 r. D – Cypr, 2004 r.	0-4	za każdy prawidłowo uzupełniony poziom tabeli – 1 pkt
12.	a) Europa b) Afryka c) kraje rozwijające się (kraje Trzeciego Świata) d) głód i niedożywienie, wielkie występowanie chorób, brak opieki lekarskiej, wysoki poziom umieralności niemowląt, konflikty zbrojne e) 2,5 raza f) Światowa Organizacja Zdrowia (za poprawną należy również uznać odpowiedź: Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa FAO)	0-8	a) 1 pkt b) 1 pkt c) 1 pkt d) 3 pkt, po 1 pkt za każdą przyczynę e) 1 pkt f) 1 pkt
13.	a) opinie: 3, 4, 9, 10, 11; fakty: 1, 2, 5, 6, 7, 8, 12 b) Jest to grupa zrzeszająca przywódców najbardziej rozwiniętych (dopuszczalne: najbogatszych) państw świata i Rosji c) skorumpowane reżimy, złe rozpoznanie potrzeb mieszkańców Afryki, uprawianie polityki pod pozorem udzielania pomocy d) Organizacja Narodów Zjednoczonych, Światowa Organizacja Handlu, Grupa G-8	0-6	a) za 12 poprawnych odpowiedzi – 2 pkt, za 11 lub 10 – 1 pkt, b) 1 pkt c) za 3 poprawne odpowiedzi – 2 pkt, za 2 – 1 pkt d) za 3 poprawne odpowiedzi – 1 pkt
14.	za poprawną należy uznać każdą odpowiedź zgodną z rzeczywistością.	0-3	za każdy problem oraz wskazanie sposobu jego przezwyciężenia – po 1 pkt
15.	za poprawną należy uznać każdą odpowiedź zgodną z rzeczywistością.	0-4	za sformułowanie własnej oceny – 1 pkt, za każdy argument – po 1 pkt